

Case study

Nieuwbouw bedrijfspand SHE01 's-Hertogenbosch

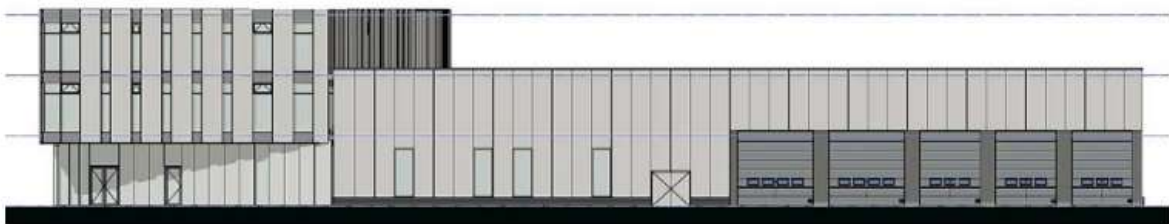
Beschrijving van het project

Op bedrijventerrein De Brand aan het Zuiderkruis te 's-Hertogenbosch (Den Bosch), wordt in oktober 2020 gestart met de realisering van een nieuw bedrijfspand door ontwikkelaar Somerset Capital Partners (SCP) uit Oisterwijk. SCP investeert in vastgoed, private equity en de financiële markten. Het gebouw wordt gerealiseerd door hoofdaannemer Wijnen Bouw te Someren.

Het nieuwbouwproject SHE01 is gesitueerd nabij de A2 en N279 op bedrijventerrein De Brand. Het ontwerp bestaat uit een warehouse met een BVO van 2.346 m² en een kantooroppervlak van 2.527 m² verdeeld over 3 verdiepingen.

Het buitenterrein wordt voorzien van ecologische- en groenvoorzieningen, verharding t.b.v. het buitenterrein, parkeerplaatsen voor bezoekers en medewerkers, op- en afritten, voet- en fietspaden, overdekte stallingplaatsen voor fietsers en elektrische laadpalen voor auto's. Het terrein wordt afgescheiden met een hekwerk en voorzien van slagbomen. Daarbij wordt een afscheiding gerealiseerd d.m.v. groene voorzieningen.

De oplevering staat gepland in kwartaal 3 2021.

Figuur 1: Impressie bedrijfspand SHE01 's-Hertogenbosch

Meetbaar duurzaam met BREEAM

Vroeg in het ontwerpproces is besloten om het nieuwe pand op duurzame wijze te ontwikkelen. De opdrachtgever SCP hecht hier grote waarde aan, des te meer omdat zij actief zijn in een branche (expeditie en distributie) die steeds sterker verbonden wordt met het thema duurzaamheid en toekomstbestendigheid.

Om die duurzame factor op gefundeerde wijze te implementeren en meetbaar te maken is gekozen voor een duurzaamheidscertificering conform BREEAM-NL. Onder begeleiding van een BREEAM-Expert verwerken alle belanghebbenden de verschillende duurzame kenmerken van het ontwerp.

Organisatie & proces

Om de ambitie te realiseren is een ervaren team met dit ontwerp en de realisatie aan de slag gegaan. Een significant deel van de betrokken partijen heeft al eerder een BREEAM object gerealiseerd. Daarnaast is er vroeg in het ontwerp- en realisatieproces voor gekozen om een BREEAM-Expert aan het team toe te voegen.

De Expert begeleidt de bouwkundige aannemer, werktuigbouwkundige en installatietechnische partijen bij het implementeren van de verschillende eisen. Ook zal het geheel verantwoordt worden richting de BREEAM-Assessor en de certificerende instantie Dutch Green Building Council.

Het proces is hoofdzakelijk verdeeld in een ontwerp- en een realisatiefase. Hierin werken de verschillende disciplines van bouwkundige, elektrotechnische en werktuigbouwkundige partijen samen aan het ontwerp en later de realisering. De BREEAM-Expert begeleidt het team en bewaakt het proces om te voldoen aan de richtlijn en uitgangspunten.

BREEAM ambitie

Het keurmerk BREEAM beoordeelt een ontwerp en een gerealiseerd gebouw op een breed scala van duurzaamheidsaspecten. Deze zijn onderverdeeld in negen categorieën, namelijk:

1	Management	6	Materialen
2	Gezondheid	7	Afval
3	Energie	8	Landgebruik & Ecologie
4	Transport	9	Vervuiling
5	Water		

Tabel 1: BREEAM-NL categorieën

BREEAM kent 5 kwalificatieniveaus, te weten:

- Pass *
- Good **
- Very Good ***
- Excellent ****
- Outstanding *****

De ambitie van de opdrachtgever is om drie van de maximaal vijf sterren te behalen met een prestatie van 61,88%, BREEAM Very Good.

Belangrijke innovatieve maatregelen

Om deze ambitie te bereiken wordt er onder andere gericht op het verbruiken van minder energie dan traditionele vergelijkbare gebouwen. De klimaatinstallatie wordt door gebruik van warmtepompen in combinatie met een VRF-systeem ontworpen op een lager energiegebruik. Daarnaast worden voorzorgsmaatregelen genomen om in de nabije toekomst PV-panelen op het dak te leggen om grootschalig groene energie op te wekken. De binnen- en buitenverlichting zal uitgevoerd worden in energiezuinige varianten (led) en het waterverbruik zal gereduceerd worden door waterbesparende maatregelen t.a.v. douches, toiletten en kranen.

Tijdens de realisatie van het bedrijfspand zullen ook maatregelen genomen worden om de impact op het milieu in deze fase te reduceren. Voor de realisatiefase wordt volgens de voorschriften van Bewuste Bouwers gewerkt, zodat hiervoor het Bewuste Bouwers certificaat kan worden behaald. Daarnaast hanteren we de BREEAM checklist A3 om de impact van de bouwplaats op het milieu zoveel als mogelijk te beperken.

Ook wordt er rekening gehouden met de ecologische waarde van het gehele terrein. De ecologische status is vóóraf in kaart gebracht en tijdens de bouw wordt er rekening gehouden om de ecologische waarden in stand te houden. Daarnaast wordt veel aandacht gegeven aan de toepassing van duurzame en verantwoorde materialen. Er wordt bijvoorbeeld enkel FSC gekeurd hout toegepast, zowel op de bouwplaats (tijdelijk hout) als gebouwgebonden hout.

Het afval wordt in minimaal 6 gedefinieerde groepen gescheiden en verwerkt door een aantoonbaar duurzame afvalverwerker. Hierbij is het doel gesteld om minimaal 80% van het vrijgekomen afval te recyclen.

Uitgangspunten gebouw

Hieronder zijn de geplande oppervlaktes weergegeven voor het bedrijfspand. Er wordt geen (deel van het) terrein of gebouw beschikbaar gesteld voor gebruik door (lokale) gemeenschappen.

Kenmerken	Oppervlakte (BVO)
Terrein	6.287 m ²
Totaal gebouw	4.873 m ²
Kantoorfunctie	1.700 m ²
Industriefunctie	2.346 m ²
Bijeenkomstfunctie	827 m ²
Verkeersruimte	286 m ²
Opslagruimte	29 m ²

Verwacht energieverbruik

Energie soort	Verwacht gebruik
Energiegebruik	85,94 kWh/m ² BVO per jaar
Energiegebruik fossiele brandstoffen	0 kWh/m ² BVO per jaar
Opwekking hernieuwbare energie (OVb)	0 kWh/ m ² per jaar
Waterverbruik (OVb)	10-12,5 m ³ p.p. per jaar
Percentage waterverbruik via grijs water of hemelwater	0

Kosten & baten

De opdrachtgever zal een significante meer-investering doen om dit gebouw te realiseren t.o.v. een bedrijfspand. De exacte baten zijn pas te kwantificeren in de exploitatiefase door de gebouwgebruikers zelf. Op basis van het ontwerp worden de energiekosten gereduceerd en op het gebied van klimaat en comfort wordt een winst behaald ten opzichte van een traditioneel ontwerp. De aantrekkelijkheid voor toekomstige huurders zal sterk verbeterd worden door het optimaliseren van het gebruik en comfort en de aandacht voor het landgebruik en de (groene) inrichting van het terrein.

Tips voor volgende projecten

Na de oplevering zal een BREEAM evaluatie plaatsvinden om verbeteringen voor de toekomst vast te stellen. In deze case study zullen de hieruit voortvloeiende tips voor een volgend project worden geïnventariseerd.

Website

Op onderstaande website is aanvullende info over het project te vinden:
<https://www.wijnenbouw.com/projecten.html>